

IGNASI SAMPER President de la Comissió de Residus

comissió de
residus

Reptes en la gestió dels residus municipals

Les dades actuals semblen indicar que el sistema de recollida selectiva amb cinc contenidors té un sostre d'eficàcia que es considera insuficient pel bon funcionament del sistema.

Aquest any s'aprovarà el Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya 2013-2020 (PRE-CAT20), que ens orienta a la potenciació dels residus com a recurs, a la recollida selectiva de la FORM i la minimització de la fracció resta.

A Catalunya l'any 2014 es van generar 3,6 milions de tones de residus municipals (RM), i la recollida selectiva del carrer va arribar al 25,72% (en pes) del total de RM generats. Pel que fa a recuperació de fraccions, va assolir el 34,90% del total (que inclou la mateixa recollida selectiva al carrer, la provinent de deixalleries, la recuperació en plantes de tractament, etc). Un 65,1% dels RM va anar a instal·lació finalista (82% dipòsit controlat i 18% a incineradora). (Font: ARC).

És clar que el model actual de gestió de RM no és sostenible

Per altra banda, les circumstàncies econòmiques dels ajuntaments han canviat dràsticament i això obliga a introduir canvis consegüents en la gestió de residus – per fer-la més eficient- buscant més compromís del ciutadà que permeti abaratir-la.

Cal tenir en compte també que, encara que la recollida selectiva i el reciclatge associat comporten una reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, no hi ha cap retorn econòmic pels ens locals per aquest concepte. L'Administració Municipal té l'obligació de prestar el servei de recollida i neteja viària, que pot finançar de manera real

mitjançant impostos, però a Catalunya tan sols el 41% de la població paga unes taxes que abasten els costos de recollida i tractament de RM.

REFLEXIÓ

Els avenços tecnològics (per exemple, tecnologies de triatge automàtic, plantes de biomassa, combustibles líquids per automoció i altres noves formes de valorització energètica) i els canvis socials dels últims 20 anys (per exemple, reducció notable de la superfície útil de les cuines), d'una banda, però també la insuficient participació ciutadana en algunes zones, justifiquen una reflexió en profunditat sobre el sistema de recollida selectiva, un dels pilars més importants de la gestió de RM, en particular, així com del propi model de gestió, en general.

Tant des del punt de vista de resultats com de costos econòmics, és clar que el model actual de gestió de RM no és sostenible.

REPTES QUE ES PLANTEGEN

La recollida dels RM, que serà sem-

pre selectiva, no hauria de distingir entre valoritzables i no valoritzables, sinó entre formes de valorització en funció de les solucions tecnològiques disponibles econòmicament viables. En aquest sentit, s'ha de tendir a un model de quatre contenidors al carrer: Valoritzable (substituiria l'actual Resta i Envasos), Vidre, Paper i Cartró, i Fracció Orgànica? S'ha de posar en qüestió la recollida segregada de la FORM? S'ha de potenciar altres tipus de valoritzacions, com l'energètica, o el combustible per a cimenteres? Pot ser una solució més econòmica i eficaç el tractament de la matèria orgànica com a biomassa?

És necessari triar el model de recollida que s'adapti millor a les característiques (físiques i econòmiques) de cada municipi, i que garanteixi l'efectivitat de la recollida selectiva. Pot ser el model porta a porta un model que garanteixi aquesta efectivitat?

S'ha de motivar al ciutadà, veritable protagonista del servei. En aquest sentit, la recaptació mitjançant taxa hauria de cobrir el cost real del servei, i s'haurien de trobar mecanismes per introduir un sistema fiscal més just i que incentivi les bones pràctiques ambientals. Cal incentivar al ciutadà cap al reciclatge de manera directa, mitjançant estalvis econòmics sobre la seva taxa individual (ex: Consorci de Residus de València).

Cal que els concursos públics d'aquests serveis, defineixin clarament el que es vol i a quin preu, i en aquest sentit, tot prioritant les millores qualitatives i tecnològiques que s'ofereixen, i no pas les ofertes més baixes.

